

Ešte stále je tu boom umelej inteligencie. Hoci tu bola dávno predtým, nebola až taká viditeľná a známa. Niekde v pozadí si však už zbierala dáta a naberala na sile. Ako všetko iné, aj jej „sláva“ postupne začne slabnúť a je viac ako pravdepodobné, že tá bublina praskne. Čo bude potom?

Čo AI nenahradí

Návrat k ľudskosti

Ludia už nebudú takí namätko a nebudú hľtať jej novinky prichádzajúce na trh. Rýchlosť s akou sa valia všetky tie novinky, je totiž neudržateľná. Človek nie je schopný sa takou rýchlosťou adaptovať na zmeny a vstrebať všetky informácie, ktoré sú mu dopriate. A tak príde moment, kedy už nebudeme mať chuť vnášať do našich životov ďalšie novinky. Naša hlava a telo totiž začnú odmietať

ďalšiu informáciu, ďalší návod, radu, vychytávku alebo čokoľvek, čo nám sľubuje lepší a krajší život. Ak si porovnáme život pred a po príchode AI, môžeme si všimnúť nárast počtu ľudí, ktorí nie sú úplne v poriadku. Narastá počet civilizačných, mentálnych a duševných chorôb, za ktorými stojí aj umelá inteligencia. Ľudia pomaly, ale isto začínajú chápať, že tak ako im AI dáva určité benefity a uľahčuje život (áno

je ich mnoho), tak im veľa aj berie. Staršia generácia si vie ešte kriticky zhodnotiť, čomu venovať svoju pozornosť. Mladšia generácia, ktorá vyrastá s mobilom v ruke a je zvyknutá na neustály prílev informácií, je však jednoducho stratená. Verí obsahu, ktorý nájde na internete a dôveruje imaginárnej mašine viac než svojím blízkym, rodine, kamarátom alebo odborníkom.

Čo nám výdobytky modernej doby dali a vzali?

Výhody:

- Úspora času (prepisovanie, zhrnutie a úprava textov).
- Efektivita (spracovanie dát, tvorba webov).
- Rýchle určenie diagnóz v medicínskom prostredí.
- Nové pracovné miesta pre prácu s AI.
- Zníženie chybovosti, ak je AI nakrmená správnymi dátami.

Nevýhody:

- Ľudia prestávajú sami premýšľať a stráca sa potreba kritického myslenia.
- Stávajú sa netrpezlivými, pretože všetko chcú hneď a nemajú čas čakať.
- Osobno-komunikačné väzby nahrádza imaginárna komunikácia (klesá reálna chuť komunikovať).
- Ignorovanie a fenomén ghostingu.
- Paradoxne väčšia únava, vyťaženie a stres.
- Nárast počtu duševne a mentálne chorých ľudí.
- Rušenie pracovných pozícií.
- Slepá dôvera v AI napriek tomu, že jej výstupy nemusia byť presné – kvalita práce klesá a narastá frustrácia tých, ktorí musia všetko prerábať.
- Stúpajúce množstvo zbytočných informácií, ktoré zahlcujú online priestor aj ľudský mozog.
- Ľudia hlúpnu, pretože sa bezmyšlienkovite spoliehajú na internet namiesto hľadania vlastných odpovedí.
- Umelá inteligencia neprejavuje emócie.
- Neobsahuje historické dáta o vás ako človeku. Netuší čím ste prešli, t. j. odpovede nemusia mať pre vás relevanciu.

Strata originality

Čo som si všimla je, že aj ja sama začínam byť jemne otrávená z textov, pri ktorých hneď vidno, že ich vytvorila umelá inteligencia. Podobné frázy, vety, rovnaká skladba. Vytráca sa originalita, ktorá tu bola predtým. Zrazu pribúda rovnakých ľudí či tvorby, až máme pocit, že nás už nemôže nič prekvapiť. Nič, čo by sme predtým nevideli alebo nečítali. Už to postupne nebude o kvantite informácií, ale skôr o kvalite obsahu. Všimnime si, že ani marketing už nie je to, čo býval. V minulosti bola forma marketingu zaujímavá, obsah baval, nebol nátlakový ani prvoplánový. A teraz? Firmy už nevedia, ako upútať pozornosť a tak využívajú techniky, ktoré zatažujú online aj offline svet. Keď si chcete v pokoji vychutnať článok na internete, nejde to bez toho, aby na vás nevybehlo kvantum reklám či pop-up okien. Namiesto sústredenia sa na obsah musíte len klikať a zatvárať nevyžiadany obsah. Niektoré firmy ešte pritvrdia a pridajú ich reklame aj blikajúci efekt, aby upriamili pozornosť na svoj produkt či službu. Ďalšou fintou sú slová mierené na emóciu strachu, aby bol človek ľahšie manipulovateľný a kúpil aj to, čo predtým vôbec nechcel alebo nepotreboval.

Tri fenomény tejto doby

1. Úpadok základnej slušnosti a komunikácie

To, čo bolo v minulosti normálnou súčasťou slušného správania, ide akosi bokom. Hovorím o písomnej komunikácii, kedy sa ľudia neunúvajú

Ľudia budú viac ako kedykoľvek predtým potrebovať a vyhľadávať skutočnosť, ľudskosť, jednoduchosť a realitu. Už nebudú chcieť čítať texty, ktoré v inej podobe videli už stokrát predtým. Budú oveľa náročnejší na obsah a jeho kvalitu.

Čo bude žiadané a potrebné v našich životoch viac ako umelá inteligencia?

1. Poznanie seba – tým, že čoraz viac pribúda ľudí, ktorí sú stratení a náchylnejší na vplyv okolia či na vyhorenie, potrebujú sa vrátiť späť k sebe. Spoznať svoje hodnoty, dary, potenciál a byť si opäť vedomí svojej sebahodnoty. Je to cesta, ako si dokáže človek zdravo ustáť hranice a venovať čas i energiu tomu podstatnému (kritické myslenie). Na základe svojich schopností, vedomostí ale aj vrodenej vnútornej múdrosti vie zhodnotiť, čo je pravda a čo je fikcia.

2. Etika správania sa – návrat k základom slušnosti (pozdravenie, poďakovanie, vedomá pozornosť, úcta).

3. Jednoduchosť – všetko začne naberať spiatočný chod. Keď už človek nebude mať mentálnu, duševnú ani fyzickú kapacitu na nové inputy či informácie, bude sa musieť zastaviť a vedomie sa rozhodovať, čomu a komu venuje pozornosť. Človek sa naučí, že nemusí mať všetko. Naučí sa, že nemusí vedieť všetko hneď. Naučí sa, že nemusí mať všetko hneď. Bude selektovať a triediť. Bude chcieť viac ako kedykoľvek predtým ŽIŤ a nie iba PREŽÍVAŤ.

A ja vám veľmi rada pomôžem s bodom 1. Začnite tým, že spoznáte seba, aby ste vedeli byť v správnom čase na správnom mieste. Aby ste dokázali konečne žiť naplno a byť spokojní a zdraví zároveň.

odpovedať s tvrdením, že sú zaneprázdnení. V dobe aplikácií a AI je to jemne zvláštne, nie? Kde je potom chyba? Nemajú čas ju používať alebo to nevedia? Chýba im systém, ktorý by im uľahčil prácu? Alebo sa stáva, že odpovedia, ale odpoveď vyzerá takto: Bez oslovenia, žiadny pozdrav, len tri najnutnejšie slová a aj tie s chybami. Žiadny pozdrav na koniec.

A ja sa pýtam: Naozaj sme už v dobe, kedy človek nemá účtu k druhej strane a nevie sa na chvíľu zastaviť, sadnúť si a v pokoji napísať normálnu odpoveď? Stačí jedna-dve vety, ale aspoň so štruktúrou a formou. Človek na druhej strane nie je stroj, nie je to niekto od „plotne“ ani náhodný okoloidúci z krčmy. Je základ slušnosti, že aj obyčajný email by mal mať formu, ktorá sa začína a končí pozdravom.

2. Nedostatok ľudskosti v rámci pracovného trhu

Ľudí na trhu práce pribúda. Nie sú to len čerství absolventi, ale aj kvalitní ľudia s niekoľkoročnými skúsenosťami, ktorí si hľadajú prácu a zažívajú rôzne skúsenosti. Niektorí dostanú generickú odpoveď zo systému. Niektorí dostanú odpoveď, ktorá je určená pre inú pozíciu, pretože niekto zabudol upraviť text. Niekto je pozvaný na pohovor, ale potom sa po informácii o ďalšom kroku akoby zľahla zem. Niekto nedostane nič. Žiadna odpoveď na

životopis, žiadna automatická veta vygenerovaná robotom. Jednoducho ticho. A ja sa pýtam: Kde sa podela ľudskosť a slušnosť? Prečo je to tak? Nemajú firmy čas? Chýba systém alebo chýba človek, ktorý by bol zodpovedný za celý proces? Prečo v dobe, kedy všetci oslavujú AI, máme vo finále horšie podmienky na pracovnom trhu ako predtým? Prečo zažívame ghosting (pre rušenie komunikácie bez akéhokoľvek vysvetlenia) a diétnu komunikáciu? Skúsme sa zžiť do kože človeka, ktorý si hľadá prácu. Skúsme si aspoň trochu predstaviť, čím teraz prechádza. Vypadol mu príjem. Možno je jednorodič a netuší, ako

další mesiac pokryje svoje náklady. Skúsme si predstaviť, že by sme boli na druhej strane my. Čo by nám v danej chvíli najviac pomohlo? Pretože niekedy naozaj stačí len odpoveď, vysvetlenie, vypočutie a ten druhý bude mať krajší deň a hlavne lepší pocit zo seba. Lebo vo chvíli, keď človek nemá prácu, je oveľa viac zraniteľný a náchylnejší na sebakritiku či seba-deštrukciu.

3. Mladá generácia je „iná“

Každá generácia má svoje pre aj proti a preto si myslím, že sa učíme od seba navzájom. Tak, ako sa my (ročníky 60. a 70.) učíme spomaliť, venovať viac času sebe a nájsť tú povestnú rovnováhu, rovnako sa ročníky

narodené po roku 2000 učia vytrvať pri aktivitách a neskákať z jednej veci na druhú. Od nás sa môžu naučiť ísť do hĺbky a venovať sa činnosti dlhší časový rámec. Učia sa, že nie je podstatné vedieť všetko, ale dôležitý je obsah. A naopak, oni nás učia myslieť na seba. Idú nám príkladom v tom, ako vedieť v normálnu hodinu odísť z práce a mať čas pre seba, rodinu či svoje hoby. Ak sa tieto generácie stretnú v strede, bude to nádherné. Skúsme si ísť navzájom príkladom a pozerajme sa skôr na výhody ako na nevýhody. Keď sa pozrieme na všetko s nadhľadom zistíme, že v prvom rade sme to my, kto je rodičom tých mladých. Akú rolu teda zohrávame v ich životoch? Ako im ideme príkladom a čo robíme preto, aby z nich vyrástli zdraví a slušní ľudia? Je totiž ľahké vyhovárať sa na dobu a dávať jej všelijaké prívlastky. Aj my môžeme spomínať na svojich rodičov a generáciu, ktorá nám zanechala rôzne vzorce a záťaž, ktorých sa roky snažíme zbaviť. Výchova bola kedysi prísna, nepodporovala jedinečnosť a tlačila nás do škatuliek, aby nikto nevyčnieval z radu. Mladá generácia má dnes omnoho viac možností ako byť lepšia a originálnejšia a je len na nás, ako im s tým pomôžeme. My sme zažili nedostatok, kým oni zažívajú prebytok. My sa od nich môžeme učiť zručnosti, ktorými oni disponujú a oni sa od nás môžu učiť vytrvalosti a sebadisciplíny, v ktorej sme my majstri.

Lubica Farkasová

GALLUP Certified Strengths Coach a numerokoučing. Pomáham odkryť ľudský potenciál a dary s využitím numerológie.

Zároveň identifikujem talenty a silné stránky s použitím metodiky Gallup CliftonStrengths (jednotlivci a firmy). Keď potrebujete poznať seba. Keď prešlapujete na mieste. Keď potrebujete znovuoobjaviť integritu. Blízko mám aj k zdravotným témam k psychosomatike. Organizuje pravidelne sebaopoznávacie pobyty pre ženy na Slovensku aj v zahraničí, alebo ste ju mohli vidieť a počuť v rámci rozhovorov pre Dámsky Klub (STVR), podcast Odznova, TVSpark a iné. www.lubicafarkasova.sk, www.facebook.com/FarkasovaLubica